

Tenslotte volgt hier nog het uiterst weinige wat ik vond over de laatste waarnemingsdata. Van W-Java schreef mij OLIVIER dat hij daarvoor in 40 jaar twee maal 30 April had genoteerd. Zeker is wel dat Mei-data — indien al voorkomend — voor Java grote uitzondering zijn. De literatuur en een eigen waarneming op Celebes geven de volgende vergelijkingsgetallen:

Celebes (Makassar)	SODY	10 April 1918.
Borneo (Sarawak)	BANKS	13 April.
Andamanen	WATTE	10 April.
Burma	SLATER	6 Mei 1919.
India (Manipur)	HIGGINS	24 Mei 1919.

Ook hier blijkt wel reeds een later wegtrekken uit noordelijke overwinteringsgebieden.

Als resultaten van dit alles kunnen we hoogstens hopen op twee dingen: 1. dat er wellicht uit het een of ander aantekenboekje nog wat meer Indonesische gegevens voor de dag zullen komen, en 2. dat iemand ons enig bericht zal kunnen geven over dit punt naar aanleiding van overeenkomstige waarnemingen die er misschien zijn gedaan bij de Europese Watersnip.

H. J. V. SODY

Een waarneming van de Steppenvorkstaartplevier, *Glaucopis nordmanni* Fischer, op „de Beer”.

Op 28 Augustus 1954 bevonden de heren J. VAN DER BEEK, L. DRAAIJER, G. OUWENEEL, A. RIJSDIJK en ik, ons op het groene strand van „de Beer”, en wel daar, waar het met struiken begroeide gedeelte overgaat in een vlakte met zeekraal e.d. begroeid. Ons plan was te trachten, de Morinelplevier te fotograferen. Daartoe verspreidden wij ons over deze vlakte, VAN DER BEEK en DRAAIJER bewogen zich naar links (oostelijk), OUWENEEL, RIJSDIJK en ik trokken zuidwaarts verder. DRAAIJER meende te $\pm$ 11.30 twee Morinelplevieren te zien vliegen in een groep strandlopers, Kieviten en Spreeuwen. Ook meende hij een roofvogel te zien, waardoor weer vele vogels op de vleugels gingen. Echter konden hij en VAN DER BEEK geen roofvogel meer ontdekken; wel echter een zwart-witte verschijning, die door VAN DER BEEK voor een Witgatje werd gehouden en waaraan verder geen aandacht meer werd besteed, mede doordat OUWENEEL inmiddels 2 ex. van de Morinelplevier ontdekt had.

VAN DER BEEK en DRAAIJER voegden zich weer bij ons op het midden

van het groene strand en gezamenlijk poogden wij nu, de Morinels te benaderen.

Te $\pm$ 12 uur bevonden VAN DER BEEK en ik ons tezamen rechts en de overige leden van het gezelschap op ongeveer 40 m afstand links van ons, toen over ons beider hoofden op ongeveer 15 à 20 m hoogte een vogel vloog in NNO-richting, die een geluid bestaande uit k, i en r-klanken, en pal boven ons tweeën zeer duidelijk, schel en luid „kiejk” liet horen.

DRAAIJER zag toen een kop, donkergrijszandkleurig; RIJSDIJK werd getroffen door de vorm van de kop, de korte snavel, het witte, rechte onderlichaam, en de zwarte onderzijde der vleugels.

Ik zag de middelmatig lichtbruine of okerkleurige keel en borst, het witte onderlichaam en de donkere onderzijde der vleugels.

DRAAIJER herkende de vogel als een Steppenvorkstaartplevier (*Glareola nordmanni*).

Onmiddellijk werd nu alle aandacht uiteraard op deze vogel gericht — en deze kon vanaf 12 uur tot ongeveer 13.30 vrijwel steeds worden waargenomen.

Grootte: ongeveer die van de Zwarte Stern.

Kleed: Keel en borst okerkleurig — zonder scherpe scheiding overgaande via vuil-wit in spierwit; dit laatste ongeveer vanaf de poten. De staart had een zwarte, smalle rand aan het uiteinde. De vleugelonderzijde was geheel roetzwart.

Bovenzijde kop donker-oker, overgaande in de rugkleur, die zich niet onderscheidde van de bovenzijde der vleugels — die roetzwart waren doch iets lichter dan de onderzijde. De stuit en een groot deel van de staart waren wit; de achterzijde van de staart was zwartgerand (rand van ongeveer $\frac{1}{2}$ cm).

Snavel: Kort en iets gebogen.

Kop: De kop had de bolle vorm als van een zwaluw en stak verhoudingsgewijs even ver voor de vleugels uit.

Lichaam: Maakte een slanke, rechte indruk — mede doordat de donkere kleur van de onderzijde der vleugels zich gedeeltelijk over het onderlichaam uitstreekte. Het geheel gaf weer de indruk van een grote zwaluw.

Staart. Deze was vrij diep gevorkt met smalle punten. Dit was echter alleen te zien, wanneer de vogel zwenkte en hij de staart uitspreidde.

Gedrag in de vlucht: Gedurende de tijd dat wij deze vogel

konden waarnemen, was hij op de insectenjacht. Hij bleef zeer lang achter elkaar vliegen en scheen onvermoeibaar. Vaak legde hij in één richting een afstand van meer dan 100 m af.

De vlucht herinnerde aan die van de sterns, was echter veerkrachtiger, en gaf een indruk van grotere energie. Hij bewoog zich ook veel sneller dan de sterns. De vleugelslagen werden nu en dan afgewisseld door korte glijpauzes, waarbij de vogel soms enigszins scheef hing. Bij snelle wendingen werd de staart meestal gespreid.

De manier van vliegen en de wijze waarop de vogel insecten joeg, herinnerde aan de Boomvalk ¹⁾.

Reactie van andere vogels: Blijkbaar was de voor een Witgatje aangeziene vogel dezelfde als deze Steppenvorkstaartplevier. Het is dan zeer waarschijnlijk, dat het opvliegen van zovele vogels (Kieviten, Spreeuwen en kleine steltlopers) door deze vogel is veroorzaakt. Meermalen waren troepjes Spreeuwen in de lucht juist in zijn omgeving.

Voorts zagen wij hoe enkele Kieviten de Steppenvorkstaartplevier achtervolgden, op hem stootten en zo trachtten hem te verdrijven. De vogel wist deze stoten echter door behendige zwenkingen te ontgaan.

Een Torenvalk viel de Steppenvorkstaartplevier aan, trachtte op hem te stoten, wat uiteraard ook niet gelukte doch wel tot gevolg scheen te hebben, dat de vogel in zuidoostelijke richting verdween.

Tijd en plaats van waarneming: Zaterdag 28 Augustus 1954: 11.30, 12 tot ± 13.30, 16.30 tot 16.40 uur. Boven de dam in de Brielse Maas, en boven het zuidslik. Daarna verdween de vogel weer in de richting van het groene strand.

B. VAN DER VELDEN

Waarneming van een viertal Reuzensterns, *Hydroprogne caspia* (Pall.), aan de zuidelijke IJsselmeerkust.

4 September 1954 bemerkte ik aan de IJsselmeerkust even ten Westen van de Eemmond een ongewone „opwinding” (plotseling verschrikt opvliegen) onder een troep vogels vnl. Kokmeeuwen, Stormmeeuwen, Kieviten, Grutto's en Wulpen, die op een pas ter plaatse opgespoten slikbank, enkele honderden meters uit de kust stonden. Tegelijk hoorde ik herhaaldelijk een luide, zware, krassende, éénlettergrepige roep, die mij onbekend was. De verwekkers van deze roep bleken een viertal

---

¹⁾ De vogel is niet staande of zittende waargenomen.